

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

ПЕРШИЙ РІК ПРЕЗИДЕНТСТВА ХАВ'ЄРА МІЛЕЯ В АРГЕНТИНІ

АНАЛІЗ ВНУТРІШНІХ ТА
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ТРЕНДІВ

НАТАЛІЯ ШЕВЧЕНКО,
ІВАН ФЕЧКО,
АНАСТАСІЯ КОСЕНКО-СОЛОГУБ

ПЕРШИЙ РІК ПРЕЗИДЕНТСТВА ХАВ'ЄРА МІЛЕЯ В АРГЕНТИНІ: АНАЛІЗ ВНУТРІШНІХ ТА ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ТРЕНДІВ

Аналітична записка програми Латинська Америка та Карибський басейн Ради зовнішньої політики “Українська призма” в рамках проекту за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

Автори:

Наталія Шевченко,
Іван Фечко,
Анастасія Косенко-Сологуб

Зміст

Вступ	4
1. Внутрішньополітичні тренди	5
2. Економічні та торговельні тренди	10
3. Зовнішньополітичні тренди	14
4. Тенденції аргентинсько-українського співробітництва	22
Висновки	25
Рекомендації	26

Вступ

Президентство Хав'єра Мілея, яке офіційно розпочалося 10 грудня 2023 року, вже можна вважати визначальним етапом в історії сучасної Аргентини. Х. Мілей започаткував новий курс, спрямований на радикальні зміни в усіх ключових сферах — від економіки та внутрішньої політики до зовнішньополітичних пріоритетів країни. Відповідно до своєї лібертаріанської філософії, Х. Мілей оголосив головними пріоритетами своєї адміністрації боротьбу із інфляцією, дерегуляцію економіки та скорочення ролі держави. Його обрання стало реакцією суспільства на багаторічну економічну кризу, що супроводжувалася високим рівнем бідності, гіперінфляцією та зростаючим розчаруванням традиційними політичними елітами.

Аргентина зустріла нового президента численними «викликами»: інфляція сягала 211%, рівень бідності становив 45%, а економіка переживала рецесію. З перших днів на посаді Х. Мілей почав впроваджувати «шокові» реформи, які мали на меті стабілізувати макроекономічну ситуацію та закласти основу для майбутнього зростання. У своїй інавгураційній промові він закликав громадян набратися терпіння, щоб дочекатись світла у кінці тунелю та повернення тієї величі Аргентини, яку вона мала на початку ХХ ст. Ці слова стали символом нового етапу для аргентинського суспільства, коли реформи супроводжуються складними, але необхідними рішеннями для подолання кризових явищ.

У внутрішній політиці Х. Мілей зіткнувся зі складним завданням — реалізувати свою програму не маючи парламентської більшості. Утім, він зумів знайти вихід: використовуючи інструмент надзвичайних указів, президент зміг затвердити десятки реформ, включаючи дерегуляцію економіки та зміни в системі державного управління. Водночас Х. Мілей демонстрував готовність до переговорів із правоцентристськими силами та поміркованими пероністами, що дозволило йому проштовхнути важливі законопроекти. Попри критику з боку опозиції, рівень його схвалення з боку суспільства залишається стабільно високим — 56% населення підтримують дії президента, а зростання популярності його партії «Свобода просувається» свідчить про збереження довіри виборців.

На міжнародній арені президентство Х. Мілея знаменує переорієнтацію Аргентини на співпрацю із західними демократіями, зокрема США та Ізраїлем. Відмова від вступу до БРИКС, зміцнення відносин зі США через спільні військові проекти та заявка на статус глобального партнера НАТО — все це свідчить про зміну зовнішньополітичного вектора країни. Його обрання стало важливим моментом у відносинах України та Аргентини. Водночас ідеологічна поляризація викликала дипломатичні скандали з лівими урядами регіону, що підкреслює прагнення адміністрації Х. Мілея формувати нову роль Аргентини у регіональному та глобальному порядку денному.

1. Внутрішньополітичні тренди

Прийшовши до влади, Х. Мілей отримав країну гостро уражену економічною кризою з найвищим рівнем інфляції у світі. У своїй інавгураційній промові, 10 грудня 2023 р., Х. Мілей оголосив про початок “ нової ери в Аргентині із закінченням довгої історії занепаду та початку шляху відбудови країни”. Він одразу підкреслив, що ситуація в країні потребує радикальних змін, включно з жорсткими економічними реформами та наголосив, що ці рішення будуть важкими, але необхідними для виходу з кризи¹.

Відповідно до 99 статті Національної Конституції, Х. Мілей мав можливість запровадити надзвичайні укази “Декрети про необхідність та невідкладність” (DNU - Decretos de Necesidad y Urgencia), що дало йому змогу як очільнику виконавчої влади затвердити нормативні документи, як діючі закони, без схвалення парламенту. Конгрес може лише переглянути такі укази лише після прийняття, а тоді визначитися чи залишити їх чинними. Перший оголошений DNU передбачав понад 300 заходів, спрямованих на дерегуляцію економіки країни. Мегауказ 70/23, підписаний президентом Х. Мілеєм, є масштабним надзвичайним указом (DNU), який змінив понад 60 законів Аргентини. Його мета полягала у внесенні структурних змін у різні сфери, включаючи державне управління, пенсійну систему, бюджетні процеси та інші ключові аспекти законодавства. Усього за рік каденції, Х. Мілей підписав 45 DNU, через 27 з яких були змінені 98 законів, включаючи закони про бюджет, пенсійну систему, міністерства та національну розвідку. Попри відхилення цього інструменту прийняття рішень Сенатом, він все ще залишається в силі за рахунок того, що аналогічне рішення не прийняла нижня палата².

Найбільшим викликом для Х. Мілея стало те, що його партія “Свобода просувається” (“La libertad avanza”) не має більшості у жодній із палат, контролюючи лише 15% місць. Проте навіть за таких умов президент зумів показати готовність до переговорів та прощтовхнути частину своїх законопроектів. Це йому вдалося за рахунок переговорів із правоцентристськими депутатами та поміркованими пероністами, зокрема враховуючи поточну фрагментацію цих великих партій.

Актуальну конфігурацію обох палат парламенту (див. рисунок) відображає нижче наведена діаграма, яка ілюструє подрібнення політичних сил у Конгресі.

Офіційна пропрезидентська сила в Конгресі Аргентини представлена партією “Свобода просувається”. Не маючи більшості, вона змушена покладатися на переговори із меншими блоками та союзниками. Союзники офіційної сили це, насамперед, малочисельні партії та групи, здебільшого представлені прагматичними провінційними блоками. Жорстка опозиція, очолювана пероністським “Союзом за Батьківщину”, має тверду позицію, спрямовану проти ініціатив уряду, тоді як «діалогова опозиція», до якої належать деякі провінційні блоки готова співпрацювати в окремих випадках.

1 Discurso de Javier Milei en acto de asunción. Honorable Cámara de Diputados de la Nación Argentina. <https://www3.hcdn.gob.ar/dependencias/prensa/archivos/discursoasuncionmilei>

2 Milei has amended almost 100 laws by decree in first year in office. Buenos Aires Times. <https://batimes.com.ar/news/argentina/milei-amended-almost-100-laws-by-decree-in-first-year.phtml>

Урядові сили в Палаті Депутатів Національного Конгресу Аргентини

Всього місць: 257.

Офіційна сила: Свобода просувається (39), Рух інтеграції та розвитку (3). *Союзники:* Республіканська Пропозиція (PRO) (38), Незалежність (3), CREO (Тукуман) (1), Сили Неба - Ліберальний Простір (1). *Жорстка опозиція:* "Союз за Батьківщину" (UP) (99), Фронт лівих і трудящих - Єдність (FIT-U) (5). *Діалогова опозиція:* Радикальне громадянське об'єднання (20), Федеральні Збори (16), "Федеральна інновація" (8), Демократія назавжди (12), Громадянська коаліція (CC) (6), За Санта-Крус (2), Виробництво і робота (2), Народний рух Неукіно (1), Об'єднані (1).

Created with Datawrapper

Урядові сили в Сенаті Національного Конгресу Аргентини

Всього місць: 72.

Офіційна сила: Свобода просувається (LLA) (6). *Союзники:* Фронт PRO (Республіканська Пропозиція) (7), За соціальну справедливість (1), Свобода, Праця, Прогрес (1), Об'єднані Провінції (5). *Жорстка опозиція:* "Союз за Батьківщину" (UP) (34). *Діалогова опозиція:* Радикальне громадянське об'єднання (13), Федеральні інновації (2), За Санта Круз (2).

Created with Datawrapper

Важливою є позиція правоцентристської партії Республіканська Пропозиція (PRO), яку очолює експрезидент Маурісіо Макрі (2015 - 2019 рр). Через ідеологічну близькість та з метою протидії пероністам, М. Макрі та його політична сила підтримали Х. Мілея під

час другого туру президентських виборів 2023 р. З огляду на це, Х. Мілей включив представників коаліції «Разом до зміни» (лідером якої є М. Макрі) до свого кабінету. Зокрема, колишня кандидатка на президентських виборах Патрісія Буллріч стала міністром безпеки, а її кандидат у віцепрезиденти Луїс Петрі – міністром оборони. І хоча партія Х. Мілей та PRO не мають формального альянсу, проте поділяють певні спільні позиції із економічних та політичних питань, через що часто голосують разом. Проте між ними також виникають розбіжності, взаємна критика, і на цей час у них свої окремі законодавчі групи та стратегії. Сама PRO також фрагментована – М. Макрі виступає за збереження окремішності політичної сили, у той час як П. Буллріч, яка дистанціювалась від самого М. Макрі, підтримує об'єднання з Х. Мілеєм.

В основі реформ, які запропонував Х. Мілей лежить великий “Закон про основи та відправні точки для свободи”. Він спрямований на реформування різних аспектів держави та економіки країни. Серед його головних завдань – адміністративна дерегуляція, приватизація державних компаній, реформа праці та сприяння інвестиціям.

Перша спроба затвердити у Конгресі “Закон про основи” відбулась у квітні та завершилась невдало. Згодом це все таки вдалось зробити 12 червня, проте у скороченому вигляді (залишилось 200 заходів; в ході переговорного процесу були пом'якшені деякі пункти, зокрема приватизація меншої кількості державних підприємств).

Щодо виконавчої влади на місцях, то наразі жоден із 24 губернаторів провінцій не є представником політичної сили Х. Мілей “Свобода просувається”. Тим не менше, важливо, що 18 губернаторів відгукнулися на його запрошення та прибули 9 липня 2024 р. до м. Тукуман для підписання т.з. “Травневого пакту (Pacto de Mayo)” для символічної консолідації зусиль щодо реформ в країні.

На урочистій церемонії також були присутні парламентарі, голова Офісу президента Карина Мілей, а також два експрезиденти – Адольфо Родрігес Саа та Маурісіо Макрі, тоді як шість губернаторів, які є ідеологічними опонентами президентської адміністрації, відмовилися від участі. Захід проходив у Історичному Будинку Незалежності, де 9 липня 1816 року делегати від більшості Сполучених провінцій Ріо-де-ла-Плати проголосили Декларацію незалежності Аргентини.

Текст має символічне значення, позначаючи початок нового етапу розвитку країни. Як зазначив сам Х. Мілей: “Метою 10 пунктів є сприяння розбудові кращої країни та надання інституційних інструментів для просування Аргентини вперед”.

У пунктах «Травневого пакту», зокрема, йдеться про таке:

- Недоторканність приватної власності;
- Фіскальний баланс не підлягає обговоренню;
- Зменшення державних витрат до історично низького рівня - близько 25% ВВП;
- Корисна та сучасна початкова та середня освіта, з повною грамотністю та без відриву від школи;
- Податкова реформа, яка зменшує податковий тиск, спрощує життя аргентинців і сприяє торгівлі;
- Повторне обговорення розподілу федеральних податків, щоб назавжди покласти край поточній моделі здирицтва, від якої страждають провінції;
- Зобов'язання аргентинських провінцій сприяти розвитку природних ресурсів країни;
- Сучасна трудова реформа, яка сприяє офіційній роботі;

- Пенсійна реформа, яка забезпечує стійкість системи та поважає тих, хто робив внески;
- Відкриття міжнародної торгівлі, завдяки чому Аргентина знову стає головним протагоністом світового ринку.

Рейтинг схвалення Х. Мілея після року його правління залишається на високому рівні, вище ніж на початку прогнозували його критики та політичні експерти з огляду на болісний характер реформ для широких верств населення. Згідно опитування проведеного компанією Poliarquía, станом на листопад 2024 р. дії президента схвалює 56% населення, в той час негативно оцінюють - 43%. Цікаво, що наприкінці року, Х. Мілей зумів навіть повернути позитивну динаміку росту своєї підтримки. Це суттєво вирізняє його від попередників: Альберто Фернандеса, Маурісіо Макрі та Крістіни Кіршнер, які втрачали свою підтримку протягом першого року каденції. Також ці результати показують, що населення відчує зміни, які відбуваються в наслідок реформ уряду, зокрема в сфері боротьби з інфляцією³. Для збереження своєї підтримки, Х. Мілей продовжує активно використовувати соціальні мережі.

Попри те, що в перший рік правління президенту вдалось реалізувати свою політику без парламентської більшості, утім, вибори 2025 року до законодавчого органу Аргентини мають вирішальне значення для президента Х. Мілея та його партії "Свобода просувається". Ці вибори визначатимуть оновлення половини Палати депутатів і третини Сенату. Перемога на виборах 2025 року дозволила б правлячій партії отримати більше представництва в законодавчих органах, що сприяло б затвердженню її політичного та економічного порядку денного.

Лише у вересні 2024 року його президентська партія "Свобода просувається" отримала легальний статус національної партії, а під керівництвом голови Офісу Президента, сестри президента - Каріни Мілей, відбувається розбудова її регіональної структури. Згідно опитування Opina Argentina 25 жовтня 2024 р. партія Х. Мілея може здобути перше місце на найближчих виборах із результатом у 33% голосів. Схожий результат у 33 % може отримати і лівоцентристський пероністський блок "Союз за Батьківщину". Третє місце із 10%, як прогнозується, може обійняти правоцентриська Республіканська Пропозиція експрезидента Маурісіо Макрі, яка нині є ситуативним «союзником» діючого президента по деяких позиціях⁴. Тож, із цією ідеологічно спорідненою силою, команда Х. Мілея веде переговори про об'єднання на виборах для створення коаліції. Президент у притаманному для нього стилі висунув публічний ультиматум «або ми йдемо всюди разом, або ми йдемо окремо». У відповідь на це, М. Макрі написав, що погоджується з заявою, адже «це завжди була моя позиція: викладати всі ідеї, тримати своє слово, як ми робили цього року, бути абсолютно прозорими з електоратом і, перш за все, дбати про Республіку»⁵. На думку представників партії PRO, це дає змогу перемогти пероністів в Буенос-Айресі та інших важких з точки зору електоральних уподобань для правих сил регіонах. Найрішучіше за

3 Encuesta exclusiva: a un año de asumir, Milei conserva un nivel alto de aprobación, pero su estilo agresivo genera un fuerte rechazo. LA NACION. <https://www.lanacion.com.ar/politica/encuesta-exclusiva-a-un-ano-de-asumir-milei-conserva-un-nivel-alto-de-aprobacion-pero-su-estilo-nid08122024/>

4 Encuestas 2025: PJ y libertarios disputan cabeza a cabeza y PRO tiene un papel determinante. CBA 24. https://www.cba24n.com.ar/argentina/encuestas-2025--pj-y-libertarios-disputan-cabeza-a-cabeza-y-pro-tiene-un-papel-determinante_a671c1e2ce63e59f2dd626fec

5 Macri se mostró "de acuerdo" con Milei y abrió la puerta a un acuerdo electoral entre el PRO y La Libertad Avanza. Infobae. <https://www.infobae.com/politica/2024/12/24/macri-se-mostro-de-acuerdo-con-milei-y-abrio-la-puerta-a-un-acuerdo-electoral-entre-el-pro-y-la-libertad-avanza/>

об'єднання із партією Президента висловлюється міністр безпеки Патрісія Буллріч⁶. Зі свого боку, М. Макрі намагатиметься вибороти кращу позицію для своєї політичної сили у потенційному об'єднанні.

Що стосується опозиції, то після поразки на виборах 2023 року перонізм опинився у стані кризи ідентичності та фрагментації. Відсутність єдиного лідера і внутрішні розбіжності послабили партію, змусивши її шукати шляхи оновлення. Експрезидентка та віце-президентка за часів адміністрації А. Фернандеса - Крістіна Фернандес де Кіршнер - повернулася до керівництва політичного руху, намагаючись об'єднати партію та протистояти уряду Х. Мілея, але висунуті проти неї звинувачення в корупції викликають не сприяють консолідації політичної сили. Важливим також є те, як будуть розгортатись стосунки К. Кіршнер з Акселем Кісільофом, популярним губернатором провінції Буенос-Айрес - оплоту пероністів. Загалом перед пероністами стоїть виклик модернізації та відновлення довіри виборців, що є ключовим для їхнього політичного майбутнього в умовах поточного домінування правих сил в Аргентині.

Викликом для стабільності влади може бути і бурхливий темперамент Х. Мілея, через який у перший рік свого президентства він звільнив низку посадовців своєї адміністрації, зокрема керівника свого апарату, міністра інфраструктури та голову МЗС, а також нині має напружені стосунки зі своєю віцепрезиденткою Вікторією Вільярруель.

Безпекові тренди

Відповідно до своїх поглядів, Хав'єр Мілей виступає за максимальне скорочення ролі держави, проте визнає її завданням охорону громадського порядку та правову систему. Патрісія Буллріч, міністр безпеки Аргентини, відвідувала Сальвадор з метою вивчення досвіду боротьби зі злочинністю, яку активно проводить президент цієї країни Наїб Букеле. Важливим досягненням адміністрації стало те, що різко скоротився рівень вбивств у м. Росаріо, яке раніше зажило сумної слави "столиці вбивств". Утім, деякі заходи його адміністрації вже викликають суспільний резонанс, зокрема, у грудні 2024 р. було знижено мінімальний вік для законного користування вогнепальною зброєю, з 21 до 18 років, що є частиною ширшої політики Х. Мілея щодо сприяння володінню зброєю серед населення. Уряд також анонсував низку законів для посилення безпеки в країні, які будуть уведені у 2025 р., зокрема, очікується суворіше покарання для рецидивістів, боротьба із мафією, зниження віку притягнення до кримінальної відповідальності, реформа федеральної поліції, створення підрозділу для боротьби з наркотероризмом⁷.

6 El "últimátum" de Javier Milei a Mauricio Macri sobre un acuerdo electoral divide las aguas en Pro. LA NACION. <https://www.lanacion.com.ar/politica/el-ultimatum-de-javier-milei-a-mauricio-macri-sobre-un-acuerdo-electoral-divide-las-aguas-en-pro-nid23122024/>

7 Las cinco propuestas de Javier Milei para reforzar la seguridad en 2025. Noticias Argentinas. https://noticiasargentinas.com/politica/las-cinco-propuestas-de-javier-milei-para-reforzar-la-seguridad-en-2025_a6758e3c69c8e6d104889e510

2. Економічні та торговельні тренди

Зі вступом на посаду президента 10 грудня 2023 р. Хав'єр Мілей успадкував від попереднього пероністського уряду країну з надзвичайно складною економічною ситуацією. Статистичні дані свідчили про гіперінфляцію у 211%, що стало найгіршим показником в країні з 1990-х рр.⁸. До того ж це був найвищий рівень у світі, і за цим «досягненням» Аргентина випереджала навіть Венесуелу. Рецесія складала 1,6%, а рівень бідності населення сягав 45%.

Боротьба з інфляцією стала головною ціллю реформ Х. Мілея. У листопаді 2024 р. вдалось вийти на показник інфляції 2,4 % в місяць, а в рік - 33%. Команда президента змогла записати собі у список головних досягнень таке різке скорочення інфляції.

Одним з напрямків своєї діяльності Х. Мілей обрав також активну дерегуляцію економіки, що загалом відповідає його лібертаріанській філософії, яка базується на принципах індивідуальної свободи, вільного ринку та обмеження ролі держави. За 2024 рік було прийнято понад 672 реформи з ослаблення регуляційних бар'єрів⁹.

Це дійсно важливі та очікувані кроки з огляду на те, що Аргентина є країною з однією з найменших економічних свобод у світі. Так, згідно Індексу економічних свобод 2024 р. вона посідала 145 місце за свободою економіки у світі та 27 в регіоні. Її економіка цим рейтингом оцінюється як "деспотична". Згідно складових наведеного рейтингу, Аргентина має слабкий рівень верховенства права, низьку оцінку доброчесності уряду та монетарної свободи¹⁰.

У ході боротьби з інфляцією, актуальним залишається питання серйозної рецесії країни. Зокрема у першій половині 2024 р. падіння ВВП країни склало 3,4 % (найгірший показник серед країн G-20). Через скорочення державних видатків (на 35% у першій половині 2024 р.) , в країні значно скоротився споживчий попит¹¹. Проте, вже в грудні 2024 р. уряд відзвітував про успіхи та вихід аргентинської економіки з рецесії. Зокрема третій квартал 2024 р. був відзначений зростанням економіки на 3,9 %, що є ознакою відновлення економіки. На наступний рік аналітики економісти віддають ще більш оптимістичний прогноз зі зростанням економіки на 5 %¹².

Сам Хав'єр Мілей у своїй промові з нагоди року правління оголосив про "кінець рецесії" та з оптимізмом зазначив: "Сьогодні з гордістю та надією можемо сказати вам, що ми пройшли випробування вогнем. Ми виходимо з пустелі: рецесію подолано, і країна нарешті почала зростати. Дякую за вашу довіру до цього уряду. Це не означає, що ми вже досягли кінцевої мети, але це означає, що ми можемо завершити рік із

8 Argentina annual inflation tops 211%, highest since early 90s. Reuters.

<https://www.reuters.com/markets/argentina-annual-inflation-tops-211-highest-since-early-90s-2024-01-11/>
9 Чернишов П. Мілей при владі рік. Народ зомовує меприму. NV. <https://nv.ua/ukr/opinion/miley-argentina-stane-novim-tehasom-hto-dobuvati-slanceviy-gaz-50474577.html>

10 2024 index of economic freedom. Argentina. The Heritage Foundation. https://static.heritage.org/index/pdf/2024/2024_indexofeconomicfreedom_argentina.pdf

11 One year of Javier Milei's economic policy. Friedrich-Naumann-Stiftung. <https://www.freiheit.org/one-year-javier-mileis-economic-policy>

12 La economía argentina comienza a salir de la recesión; 3,9% de crecimiento en el tercer trimestre de 2024. El Mundo. <https://www.elmundo.es/economia/macroeconomia/2024/12/17/6761e930e85ece4d158b45d8.html>

полегшенням, залишивши найгірше позаду, і розпочати наступний рік із впевненістю, що майбутнє буде дедалі кращим. В Аргентині настають щасливі часи."¹³

Під час передвиборчої кампанії, Х. Мілей запам'ятався зокрема тим, що обіцяв у випадку своєї перемоги скасувати державну валюту песо, запровадивши натомість долари США. Здійснити цей задум команда Мілея не розпочинала з огляду на елементарну відсутність в країні достатньої кількості готівкового долара. Тим не менше, економічні реформи, зупинення друку песо та скорочення державних видатків дозволили зміцнити національну аргентинську валюту - песо. Одним з перших та основних кроків було девальвація песо більш ніж на 50%, що дозволило скоротити розрив між офіційним і ринковим курсом (так званім "синім песо").

20 грудня 2023 р. Мілей видав Указ 70/2023 "Основи для відновлення економіки Аргентини", який включав понад 350 заходів дерегуляції в сферах охорони здоров'я, будівництва, землеволодіння. Указ спрощував процес приватизації державних підприємств та скорочення державних витрат.

Хав'єр Мілей використовує стратегію «розрідження витрат» (*licuación del gasto*) для зменшення реальних державних видатків без їхнього номінального скорочення. Це досягається шляхом утримання державних витрат на постійному рівні або збільшення їх меншими темпами, ніж інфляція, що призводить до зниження їхньої реальної вартості. Таким чином, інфляція «з'їдає» частину витрат, зменшуючи їхній вплив на бюджет. Цей підхід дозволяє уряду скоротити дефіцит бюджету без явних скорочень витрат, використовуючи інфляцію як інструмент для зменшення реальних державних видатків. Наприклад, зростання державних зарплат у січні 2024 року на 16% було значно меншим, ніж ріст інфляції, який склав у грудні 2023 р. 25%, у січні 20% та 15% у лютому¹⁴.

Були скорочені енергетичні та транспортні субсидії, які, приміром, у 2022 р. обійшлися уряду витратами у 12 млрд доларів. Також уряд припинив проекти державної інфраструктури, які відтепер мають фінансуватись приватними коштами. Загалом запроваджені заходи сприяли щомісячному профіциту бюджету, що стало помітним починаючи з січня 2024 року. Такі процеси в Аргентині відбуваються вперше з 2008 р.

Важливими є зусилля Х. Мілея із запрошення інвесторів до розвитку родовища Вака Муєрта, яке є другим у світі за розміром нетрадиційного газу та четвертим за запасом нетрадиційної нафти. Зокрема він зустрічався з представниками основних компаній-операторів у галузі, серед яких Chevron, Exxon, Pampa Energía та Shell¹⁵. За рахунок розробки цього родовища починаючи із вересня 2024 року вдалося подолати залежність Аргентини від постачання природного газу з Болівії, яка тривала останні двадцять років¹⁶.

Чинна влада Аргентина намагається активно покращити імідж країни в очах інвесторів, а також створити для них сприятливі умови. Окрім газу, Аргентина є також

13 Discurso del Presidente Javier Milei en cadena nacional por el año de gestión. La Casa Rosada. <https://www.casarosada.gob.ar/slider-principal/41-informacion/discursos/50817-discurso-del-presidente-javier-milei-en-cadena-nacional-por-el-ano-de-gestion>

14 ¿Qué es la licuación del gasto que está ejecutando Javier Milei? Chequeado. <https://chequeado.com/el-explicador/que-es-la-licuacion-del-gasto-que-esta-ejecutando-javier-milei/>

15 Javier Milei visita Vaca Muerta y se reúne con representantes de empresas de energía. swissinfo.ch. <https://www.swissinfo.ch/spa/javier-milei-visita-vaca-muerta-y-se-re%C3%BAne-con-representantes-de-empresas-de-energ%C3%ADa/86425961>

16 Bolivia's gas exports to Argentina ended in September, state-run firm confirms. Reuters. <https://www.reuters.com/business/energy/bolivias-gas-exports-argentina-ended-september-state-run-firm-confirms-2024-09-25>

дуже багатою на водень, відновлювальні джерела енергії та має одні з найбільших у світі запасів літію - речовини для виробництва акумуляторів. Для залучення великих інвесторів, уряд Х. Мілея запропонував програму "Режим стимулювання великих інвестицій (RIGI)", спрямовану на залучення масштабних інвестицій до Аргентини через податкові, митні та валютні пільги. Програма пропонує зниження податків, швидке повернення ПДВ, звільнення від митних зборів на імпорту обладнання та експортну лібералізацію. Інвесторам також гарантується стабільність регуляторного середовища на 30 років. Учасники повинні інвестувати не менше 200 мільйонів доларів у стратегічні сектори, такі як агроіндустрія, енергетика, технології та інші. Прийнятий у липні 2024 р. закон вже викликав інтерес серед кількох інвесторів, які висловили намір вкласти кошти в аргентинську економіку. Наприклад, будівництво в провінції Мендоса (м. Лас-Ерас) сонячного парку Ель-Кемадо із загальною потужністю 305 МВт¹⁷.

Як наслідок політики уряду та запровадженого комплексу заходів, т зв. «ризик країни», який визначає рівень ризику, пов'язаного з інвестуванням або веденням бізнесу в певній країні, опустився нижче 700 базисних пунктів згідно розрахунків банку JP Morgan, що є найкращим показником за останні 6 років. За розрахунками аналітиків Morgan Stanley, з огляду на сприятливу динаміку, за наступні місяці «країновий ризик» може опуститись до ще кращих показників у 550 пунктів. Це може допомогти отримати уряду кредити на вигідніших умовах, сприяти економічній активності у країні¹⁸. З початку року ризик країни вдалося знизити в цілому на 1225 пунктів, що еквівалентно 64,3%. Аргентинські акції на Нью-Йоркській фондовій біржі зросли більш ніж на 16%¹⁹. Міжнародний валютний фонд та Світовий банк прогнозують, що в 2025 році економіка зросте на 5%, що стане найбільшим зростанням у регіоні²⁰.

Серед важливих економічних кроків також була лібералізація орендного права, яка значно спростила процедуру виставлення на оренду квартир. Раніше через наявність низки обмежень, зокрема, мінімального трирічного терміну оренди квартир та обов'язковість оформлення контракту у песо, багато власників відмовлялись віддавати свої квартири в оренду, що породжувало високий попит та відповідно завищені ціни. Після цих змін кількість пропозицій на оренду житла зросла удвічі, хоч орендна плата все ще залишається високою, через що 4 з 10 молодих аргентинців проживають з своїми батьками²¹.

Для внутрішньоекономічної ситуації найбільшими «викликами» залишається безробіття, яке поглиблюється через скорочення урядом кількості державних службовців (відповідно до оприлюднених даних вже звільнено 30 тис із 70 тис. прогнозованих), зростання цін на товари та високий рівень бідності серед населення. Щодо останнього варто зазначити, що на момент приходу уряду Х. Мілея рівень бідності сягав 45%, у першому кварталі 2024 р. він підскочив до 54,8%, проте надалі почалось його зниження до 40% на кінець 2024 р. Зниження бідності в умовах шокових

17 Llegó la primera inversión al país por el RIGI: es un proyecto de YPF en la provincia de Mendoza. <https://www.ambito.com/economia/llega-la-primera-inversion-al-pais-el-rigi-es-un-proyecto-ypf-la-provincia-mendoza-n6074814>

18 Milei celebra el riesgo país más bajo en 6 años: qué cambia en la economía diaria y cómo impacta en el cepo. [lprofesional.com. https://www.iprofesional.com/economia/419282-por-que-baja-riesgo-pais-permitira-pedir-creditos-mas-baratos-argentina](https://www.iprofesional.com/economia/419282-por-que-baja-riesgo-pais-permitira-pedir-creditos-mas-baratos-argentina)

19 El riesgo país se ubicó por debajo de los 700 puntos: es la primera vez desde febrero de 2019. La 100 FM. <https://la100.cienradios.com/economia/el-riesgo-pais-se-ubico-por-debajo-de-los-700-puntos-es-la-primera-vez-desde-febrero-de-2019/>

20 4 formas en las que Javier Milei cambió a Argentina en su primer año como presidente (y cómo afectaron a su popularidad). BBC Mundo. <https://www.bbc.com/mundo/articulos/cp8xg24mkygo>

21 One year of Javier Milei's economic policy. Friedrich-Naumann-Stiftung. <https://www.freiheit.org/one-year-javier-mileis-economic-policy>

економічних реформ може пояснюватись збалансуванням макроекономіки, зупиненням інфляції та фокусною підтримкою найвразливіших секторів²².

На відміну, від більшості своїх колег, міжнародних лідерів правого табору, Х. Мілей виступає за лібералізацію міжнародної торгівлі. Наразі Аргентина є протекціоністською країною, із дуже високими митами на імпорт та бюрократичними обмеженнями, які серйозно впливають на ціну та час потрапляння товарів до країни. Уряд оголосив про намір знизити мито на імпорт до 7,5% до кінця 2024 року. Іншою перешкодою є обмеження на операції іноземною валютою ("серос"), проте уряд поки не готовий лібералізувати торгівлю іноземною валютою. За словами президента, це можна буде здійснити після вирішення проблеми інфляції²³.

22 La pobreza de Milei en su primer año cerraría por debajo de la que dejaron Alberto y Cristina. LA NACION. <https://www.lanacion.com.ar/economia/estiman-que-la-pobreza-de-milei-en-su-primer-ano-cerrara-por-debajo-de-la-que-dejaron-alberto-y-nid19122024/>

23 One year of Javier Milei's economic policy. Friedrich-Naumann-Stiftung. <https://www.freiheit.org/one-year-javier-mileis-economic-policy>

3. Зовнішньополітичні тренди

З початком президентства Х. Мілея Аргентина змінює свої зовнішньополітичні пріоритети. Президента, відомого своїми лібертаріанськими поглядами, вирізняє значна увага до ідеологічних аспектів у міжнародних відносинах. Його підхід спрямований на переорієнтацію Аргентини на пошук союзників серед західних демократичних держав, насамперед США та Ізраїль.

Одним із перших кроків адміністрації Х. Мілея стало відкликання заявки Аргентини на вступ до БРІКС, що символізувало дистанціювання від тісного партнерства з Китаєм та іншими країнами, які не відповідають ідеологічним переконанням нового уряду²⁴. Водночас, у зовнішньополітичній програмі президент проголосив метою "захист ліберальних демократій" та розвиток вільної торгівлі. Аргентина послідовно зміцнює свої зв'язки із США, яких Х. Мілей визначив ключовим стратегічним партнером. У лютому 2024 року новообраного президента Аргентини відвідав держсекретар США Е. Блінкен, а у травні велика аргентинська делегація відвідала США. Під час цієї поїздки, зокрема, обговорювалися питання оборонної співпраці, війна в Газі, російське вторгнення в Україну та ситуація у Венесуелі. За рік свого президентства Х. Мілей 7 разів відвідав Сполучені Штати, де зустрічався як із високопосадовцями, так і з бізнесменами, включаючи Ілона Маска²⁵.

Важливою частиною аргентинсько-американських відносин стало зміцнення військової співпраці. Зокрема, у квітні 2024 року було оголошено про спільне будівництво військової бази в Ушуайї, що має на меті підвищити обороноздатність Аргентини. Крім того, було підписано угоду про стратегічний діалог із США, яка передбачає регулярні консультації з питань регіональної та глобальної безпеки. Інші значні досягнення включають придбання винищувачів F-16 у Данії та отримання літака Hercules C-130 від США, що підвищує військові можливості Аргентини та має регіональні стратегічні наслідки (аргентинські ВПС не мали винищувачів із 2015 року, коли було знято із озброєння останні французькі Mirage)²⁶. Подання заявки на статус глобального партнера НАТО також свідчить про прагнення інтегруватися до безпекових структур Заходу²⁷.

Дуже тісні відносини Х. Мілей підтримує з обраним президентом США Дональдом Трампом, з яким він мав дві зустрічі за період своєї каденції. Перша зустріч відбулася в лютому 2024 року під час Конференції консервативних політичних дій (СРАС) у Нешнл-Харборі, штат Меріленд. Друга зустріч пройшла в листопаді 2024 року в резиденції Д. Трампа в Мар-а-Лаго. Х. Мілей став першим іноземним лідером, який зустрівся із Д. Трампом після його перемоги на виборах у США. Під час цієї зустрічі обидва лідери обмінялися похвалами та обговорили питання, що становлять спільний інтерес, зміцнюючи їхні двосторонні відносини. Крім того, повідомлялося, що Х. Мілей запрошений відвідати церемонію інавгурації президента Д. Трампа, яка пройде 20 січня

24 Argentina: el Gobierno de Milei le dice no a los BRICS. France 24. 29.12.2023, <https://www.france24.com/es/minuto-a-minuto/20231229-argentina-formaliza-su-renuncia-a-integrar-los-brics>

25 El Presidente Milei mantuvo una reunión en Nueva York con Elon Musk. Argentina.gob.ar. <https://www.argentina.gob.ar/noticias/el-presidente-milei-mantuvo-una-reunion-en-nueva-york-con-elon-musk>

26 Gielow I. Argentina negocia compra de 24 caças F-16 usados da Dinamarca. Folha de S.Paulo, 31.03.2024. <https://www1.folha.uol.com.br/mundo/2024/03/argentina-negocia-compra-de-24-cacas-f-16-usados-da-dinamarca.shtml>

27 Argentina busca estatus de socio global de la OTAN y Rusia reacciona. France 24. 19.04.2024. <https://www.france24.com/es/am%C3%A9rica-latina/20240419-argentina-busca-estatus-de-socio-global-de-la-otan-y-rusia-reacciona>

2025 року. Дружні стосунки із Д. Трампом можуть бути використані для тісного налагодження відносин між країнами, зокрема, можуть сприяти отриманню великої суми кредиту від МВФ для доларизації Аргентини, а також сприяти укладанню угоди про вільну торгівлю між державами²⁸.

Особлива увага нині приділяється відносинам із Ізраїлем, що відображено як в одному із перших закордонних візитів Х. Мілея на посаді президента (лютий 2024), у заяві про перенесення аргентинського посольства до Західного Єрусалима та офіційному визнанні ХАМАС терористичною організацією²⁹. У відповідній заяві аргентинського зовнішньополітичного відомства, оприлюдненій у липні 2024 року, йдеться, зокрема і про тісні зв'язки ХАМАС із Іраном, який Аргентина звинувачує у нападах на єврейську громаду країни у 1992 та 1994 рр.³⁰ Такий «проізраїльський» курс президента пояснюється як особистими переконаннями Х. Мілея, так і історичною роллю єврейської громади в Аргентині.

На європейському напрямку президент Аргентини акцентує увагу на поглибленні співпраці із Європейським Союзом. Під час зустрічі із канцлером Німеччини Олафом Шольцом у червні 2024 року було обговорено перспективи вступу Аргентини до Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Ця співпраця має потенціал стати новою платформою для зміцнення економічних зв'язків із Європою, зокрема у контексті спільних зусиль із Україною, яка також прагне членства в ОЕСР³¹.

Водночас, часом різкі висловлювання Х. Мілея здатні призвести до напруги у відносинах між державами. Зокрема, його публічна образа щодо Бегоньї Гомес, дружини іспанського прем'єр-міністра Педро Санчеса, яку він назвав корумпованою, призвели до дипломатичного конфлікту та відкликання іспанського посла з Буенос-Айреса.³² Згодом Іспанія призначила нового посла в Аргентину та опублікувала спільне комюніке про зміцнення довіри на основі «взаємної поваги в політичному та інституційному плані»,³³ що врегулювало затяжну дипломатичну кризу. На початку свого президентського терміну Х. Мілею довелося також зайняти більш конструктивну позицію і щодо особи Папи Франциска, якого він під час своєї передвиборчої кампанії публічно принижував своїми образливими висловлюваннями. У лютому 2024 року, готуючись до візиту у Ватикан, Х. Мілей в інтерв'ю вітчизняному медіа вже назвав Папу «найважливішим аргентинцем в історії». Та й сам візит, як повідомляли світові ЗМІ, пройшов у теплій атмосфері³⁴.

28 Milei en Córdoba: Reveló que avanzará en un acuerdo de libre comercio con Estados Unidos. ENREDACIÓN. <https://enredaccion.com.ar/milei-en-cordoba-dijo-que-avanzara-en-un-acuerdo-de-libre-comercio-con-estados-unidos/>

29 Milei reitera su intención de mudar la embajada de Argentina en Israel de Tel Aviv a Jerusalén: ¿qué países tienen su embajada en cada ciudad? CNN Español. 06.02.2024. <https://cnnespanol.cnn.com/2024/02/06/que-paises-mundo-embajada-tel-aviv-jerusalen-orig/>

30 Argentina classifica Hamas como organização terrorista e reforça alinhamento a EUA e Israel. Estadão. 13.07.2024. <https://www.estadao.com.br/internacional/argentina-hamas-organizacao-terrorista/>

31 Milei discusses Mercosur and OECD with Scholz. MercoPress. 24.06.2024. <https://en.mercopress.com/2024/06/24/milei-discusses-mercosur-and-oecd-with-scholz>

32 España retira definitivamente a su embajadora en Argentina; Milei lo califica de "delirante idea". France 24. 21.05.2024. <https://www.france24.com/es/europa/20240521-javier-milei-no-se-disculpa-y-espaa%C3%B1a-retira-definitivamente-a-su-embajadora-de-buenos-aires>

33 España nombra embajador en Argentina y pone fin a cinco meses de crisis diplomática. El PAÍS. <https://elpais.com/espana/2024-10-29/espana-nombra-embajador-en-argentina-y-pone-fin-a-cinco-meses-de-crisis-diplomatica.html>

34 Milei encontra papa Francisco e leva alfajores e biscoitos para reatar laços. Folha de S.Paulo, 12.02.2024. <https://www1.folha.uol.com.br/mundo/2024/02/milei-encontra-papa-francisco-e-leva-alfajores-e-biscoitos-para-reatar-lacos.shtml>

Особливий інтерес викликали заяви Х. Мілея щодо чутливого «Мальвінського питання» (питання про приналежність Фолклендських островів), які пролунали на початку січня 2024 року у річницю їхньої «окупації» Великою Британією. Наголошуючи на своєму суверенітеті над цими територіями, в уряді Аргентини висловилися за готовність відновити двосторонні переговори для пошуку вирішення цієї суперечки згідно із положеннями відповідних резолюцій Генеральної Асамблеї. На початку квітня, у 42-гу річницю початку Мальвінської (Фолклендської) війни Х. Мілей знову підняв питання про аргентинське бачення повернення аргентинського суверенітету над островами, заявивши, що під час свого урядування матиме «дорожню карту» з повернення територій. За даними газети *La Nación*, цей план включатиме більш тісні двосторонні відносини із Великою Британією, відновлення польотів на острови для сімей загиблих, чії тіла все ще там поховані, та спільно із Червоним Хрестом завершення ідентифікації решток досі безіменних вояків³⁵.

Ідеологічна спрямованість зовнішньої політики Х. Мілея спричинила напруженість у відносинах із лівими та лівоцентристськими урядами Латинської Америки. Зокрема, відносини з бразильським президентом Луїзою да Сілва залишаються складними, що пов'язано ще з періодом передвиборчої кампанії Х. Мілея, коли Лула відкрито підтримував його опонента Серхіо Массу, а Х. Мілей, в свою чергу, назвав бразильського президента «комуністом» та «корупціонером». У липні 2024 року бразильське зовнішньополітичне відомство ухилилося від коментарів щодо візиту президента Аргентини Х. Мілея та його участі у зустрічі «правих» сил, яка проходила у Санта-Катаріні, посиляючись на відсутність офіційного підтвердження з боку аргентинської сторони. Водночас, там ледь приховували роздратування таким кроком президента сусідньої держави, наголошуючи, що подібні поїздки глави держави, хоча б і на власному літаку мають координуватися з огляду на безпеку повітряного простору³⁶, та висловлювали жаль, що аргентинський президент заради цієї поїздки знехтував самітом Меркосур, який проходив у Парагваї. У листопаді 2024 року обидва лідери зустрілися на саміті G-20 у Ріо-де-Жанейро, де відбулося лише прохолодне, протокольне привітання. Тим не менше, незважаючи на особисті розбіжності між лідерами, існує визнання необхідності підтримувати прагматичні міцні економічні та дипломатичні зв'язки між двома країнами, що здійснюється через МЗС країн. Слід нагадати, що Аргентина посідає 3-тє місце для бразильського експорту та на 4-ій позиції щодо імпорту. У 2023 році двостороння торгівля склала 28,6 млрд доларів США, що на 0,9% більше, порівнюючи із 2022 роком. Наразі торговий баланс на користь Бразилії, зокрема, у 2023 році бразильський експорт склав 16,7 мільярда доларів США, тоді як імпорт із Аргентини становив 11,9 мільярда доларів³⁷.

У березні 2024 року спалахнула дипломатична криза між Аргентиною та Колумбією, де нині при владі перебуває перший в її історії лівий лідер та колишній учасник організації ELN (Національна Визвольна Армія) – Густаво Петро. У січні Х. Мілей назвав лідера Колумбії «комуністичним вбивцею, який топить Колумбію», а ось вже у березні, у своєму телевізійному інтерв'ю для CNN – «терористом-вбивцею». Ця заява призвела до відкликання колумбійського посла із Аргентини та відсилення із країни аргентинських дипломатів. І хоча відносини між Аргентиною та Колумбією ніколи не

35 Barbon J. Milei convoca 'nova era de reconciliação' com Forças Armadas na Argentina. *Folha de S.Paulo*, 02.04.2024. <https://www1.folha.uol.com.br/mundo/2024/04/milei-convoca-nova-era-de-reconciliacao-com-forcas-armadas-na-argentina.shtml>

36 Frazão F. Itamaraty diz que Milei não notificou viagem ao Brasil e lamenta ausência de argentino no Mercosul. *Estadão*. 03.07.2024. <https://www.estadao.com.br/internacional/itamaraty-diz-que-milei-nao-notificou-viagem-ao-brasil-e-lamenta-ausencia-de-argentino-no-mercosul/>

37 Chanceler da Argentina viaja ao Brasil em primeira visita bilateral no governo Milei. *Folha de S.Paulo*, 10.04.2024 <https://www1.folha.uol.com.br/mundo/2024/04/chanceler-da-argentina-viaja-ao-brasil-em-primeira-visita-bilateral-no-governo-milei.shtml>

були особливо близькими, приміром, Богота утрималася від підтримки Буенос-Айреса у війні за Фолклендські острови, утім, вони ніколи не досягали такого рівня напруги. Утім, вже на початку квітня обидві сторони зняли усі проблемні моменти у відносинах, оприлюднивши спільну заяву зовнішньополітичних відомств³⁸.

З самого початку свого президентства, Х. Мілей заявив, що не надсилатиме своїх послів до країн із авторитарними режимами, - Куби, Нікарагуа та Венесуели. На відміну від попереднього уряду, він вирішив дистанціюватись від цих країн та підтримувати відносини із ними через тимчасово повіреного у справах³⁹.

Досить непримирима позиція адміністрації Х. Мілея і щодо порушення прав людини та утисків опозиції у Венесуелі, де при владі одіозний режим Н. Мадуро. Аргентина офіційно засудила очевидні фальсифікації президентських виборів у Венесуелі 28 липня 2024 р., а 16 серпня доєдналась до спільної заяви, в якій група країн закликала негайно опублікувати звіти із результатами виборів та звільнити політичних в'язнів. Ще до виборів, у березні 2024 року, посольство Аргентини у Каракасі надало притулок венесуельським опозиціонерам, а після «виборів» венесуельський диктатор Н. Мадуро вигнав аргентинських дипломатів (посольство перейшло під бразильську «опіку»). Дійшло до того, що сам Н. Мадуро навіть поскаржився, що уряд аргентинського президента Х. Мілея нібито "витратив 100 мільйонів доларів на атаку проти нього за допомогою ботів". У середині грудня відносини між державами загострилися через заяву нинішнього очільника зовнішньополітичного відомства Аргентини Герардо Вертейна на сесії Організації Американських держав, у якій він критикував уряд Н. Мадуро за ставлення до шукачів притулку, та затримку за звинуваченням у тероризмі венесуельським органом державної безпеки аргентинського офіцера поліції, який відвідував цю країну із приватною метою. На початку січня 2025 року аргентинська сторона звернулася із цього питання до Міжнародного кримінального суду⁴⁰. Напруженості у відносинах додає і візит до Аргентини 4 січня 2025 року лідера опозиції Едмундо Гонсалеа, визнаного деякими країнами обраним президентом Венесуели, якого зустрічали із почесними у президентському палаці Каса Розада⁴¹.

Хав'єр Мілей протягом тривалого часу засуджує кубинський режим та ще у 2021 р. записав відео на підтримку протестувальників в цій країні. Водночас, «кубинське питання» стало джерелом кризи в його адміністрації наприкінці першого року президентства. 30 жовтня 2024 р. Аргентина проголосувала за щорічну резолюцію ООН, яка закликає США зняти торговельно-економічне ембарго з Куби. Через це рішення, яке не було узгоджено із Офісом Президента, Х. Мілей одразу наказав звільнити міністра закордонних справ Діану Мондіно, призначивши замість неї посла в США Герардо Вертейна. У відповідному комюніке Офісу Президента це рішення було обґрунтоване тим, що дипломатичний корпус має відображати "цінності свободи та

38 Cancillería Argentina en X. 01.04.2024. https://x.com/Cancilleria_Ar/status/1774619208002818236?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1774619208002818236%7Ctwgr%5E5dae17458ea2c2d7cf7%2072191a%201149fc48cd5722a%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww1.folha.uol.com%20.%20br%2Fmundo%2F2024%2F04%2Fjavier-milei-e-gustavo-petro-fazem-as-pacez-e-ambassador-da-colombia-must-return-to-argentina.shtml

39 Giro diplomático: Milei no designará embajadores ante las dictaduras de Cuba, Nicaragua y Venezuela. Infobae. <https://www.infobae.com/politica/2023/12/19/giro-diplomatico-milei-no-designara-embajadores-ante-las-dictaduras-de-cuba-nicaragua-y-venezuela/>

40 Argentina denuncia Venezuela em tribunal internacional por captura de policial. Folha de S.Paulo, 02.01.2025. <https://www1.folha.uol.com.br/mundo/2025/01/argentina-denuncia-venezuela-em-tribunal-internacional-por-captura-de-policial.shtml>

41 Paixão M. Opositor de Maduro encontra Milei e busca apoio da América Latina. Folha de S.Paulo, 04.01.2025. <https://www1.folha.uol.com.br/mundo/2025/01/opositor-de-maduro-encontra-milei-e-busca-apoio-da-america-latina.shtml>

індивідуальних прав, які характеризують західні демократії, наша країна виступає категорично проти кубинської диктатури"⁴².

Використовуючи принцип універсальної юрисдикції, що дозволяє країнам переслідувати за злочини проти людяності, незалежно від країни та місця, де вони були скоєні, наприкінці грудня 2024 року аргентинський федеральний суддя Аріель Ліхо наказав заарештувати нікарагуанського диктатора Даніеля Ортегу та його дружину Росаріо Мурільйо за «систематичне порушення прав людини» у цій країні. Злочини, в яких їх звинувачують, включають "вбивство, позбавлення волі, насильницьке зникнення людей, тортури, депортацію або примусове переміщення населення та переслідування групи чи колективу". Нещодавно аргентинське правосуддя застосувало принцип універсальної юрисдикції, коли у вересні 2024 року видало наказ про арешт венесуельського диктатора Ніколаса Мадуро та його заступника Діосдадо Кабельо за злочини проти людства⁴³. Нагадаємо, у регіоні вже був прецедент із ордером на арешт Аугусто Піночета, виданий іспанським суддею Б. Гарсоном у 1998 році, який призвів до арешту колишнього диктатора, коли той перебував у Лондоні на лікуванні. З огляду на нечасті візити Д. Ортеги та його дружини закордон, навряд це рішення матиме практичну реалізацію найближчим часом, утім, воно має міжнародно-правовий ефект, оскільки ще більшою мірою дозволяє ізолювати диктатуру та підкреслити відповідальність за злочини.

Критично налаштований Х. Мілей і до лівого уряду сусідньої Болівії на чолі із президентом Луїсом Арсе. Так, коли уряд цієї країни оголосив про невдалу спробу державного повороту проти чинної влади, яку очолював генерал Хуан Хосе Суньїга, Офіс президента Аргентини поширив офіційну заяву, в якій було засуджено "фальшивий державний переворот організований самим урядом Болівії". На підтвердження цих слів, у документі згадано дані аргентинської розвідки, які нібито вказують на те, що правлячий уряд Болівії контролює усі гілки влади та збройні сили країни. У відповідь на це, Болівія викликала для роз'яснень аргентинського посла та відкликала свого посла в Аргентині для консультацій⁴⁴.

Попри різку риторику стосовно Китаю під час передвиборчої кампанії, адміністрація Х. Мілея демонструє прагматизм у торговельно-економічних питаннях. Китай залишається другим за обсягом торговельним партнером Аргентини, і співпраця триває, зокрема у сфері сільського господарства. Уряд Х. Мілея визнає важливість економічних відносин із Пекіном, хоча і підкреслює, що стратегічний фокус спрямований на Захід. На відміну від попереднього уряду А. Фернандеса, співпраця з Китаєм має здебільшого технічний характер. Важливою була поїздка глави МЗС Аргентини Діани Мондіно у квітні 2024 р. до Пекіну внаслідок якої Китай підтвердив продовження частини валютної swap-угоди на суму, еквівалентну \$5 мільярдам, до липня 2026 року⁴⁵. Сам Х. Мілей заявляв про свою готовність у 2025 р. відвідати з

42 Comunicado oficial de Oficina del Presidente en X. 30.10.2024. [https://x.com/OPRArgetina/status/1851741216926310684?](https://x.com/OPRArgetina/status/1851741216926310684?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1851741216926310684%7Ctwgr%5Eb368689dcca91ba4f3556344a42ac6c780782216%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.france24.com%2Fes%2FamC3A9rica-latina%2F20241031-voto-a-favor-de-cuba-lleva-a-milei-a-cambiar-a-su-canciller-y-purgar-enemigos-de-la-libertad)

[ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1851741216926310684%7Ctwgr%5Eb368689dcca91ba4f3556344a42ac6c780782216%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.france24.com%2Fes%2FamC3A9rica-latina%2F20241031-voto-a-favor-de-cuba-lleva-a-milei-a-cambiar-a-su-canciller-y-purgar-enemigos-de-la-libertad](https://x.com/OPRArgetina/status/1851741216926310684?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1851741216926310684%7Ctwgr%5Eb368689dcca91ba4f3556344a42ac6c780782216%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.france24.com%2Fes%2FamC3A9rica-latina%2F20241031-voto-a-favor-de-cuba-lleva-a-milei-a-cambiar-a-su-canciller-y-purgar-enemigos-de-la-libertad)

43 Justiça da Argentina ordena captura de Daniel Ortega, ditador da Nicarágua. Folha de S.Paulo, 30.12.2024. <https://www1.folha.uol.com.br/mundo/2024/12/justica-da-argentina-ordena-captura-de-daniel-ortega-ditador-da-nicaragua.shtml>

44 Bolivia llama a consultas a su embajador en Argentina después de que la oficina de Milei calificara de "falsa" la denuncia de un intento de golpe de Estado del presidente Arce. BBC Mundo. <https://www.bbc.com/mundo/articles/c4ngxn45y0yo>

45 Argentina extends swap agreement with China. CentralBanking.com <https://www.centralbanking.com/foreign-exchange/7961462/argentina-extends-swap-agreement-with-china>

офіційним візитом Китай⁴⁶. Відповідаючи на запитання журналіста про відносини Аргентини із КНР у своєму знаковому інтерв'ю для британського *The Economist*, яке підсумувало річницю його правління, Х. Мілей заявив про «казкові відносини» із Китаєм, оскільки «вони [Китай] нічого не просять, вони хочуть спокійно домовлятися... та просять, щоб я їм не заважав» та наголосив, що економіки обох держав «взаємодоповнюють одна одну»⁴⁷. Утім, цей сюжет розмови виглядає непереконливо, відчувається, що президент намагався уникнути деталізації.

Що стосується участі Аргентини в одному з найбільших регіональних інтеграційних об'єднань – Меркосур, - то на початку каденції виникли занепокоєння щодо подальшої участі в ньому Аргентини з огляду на критичні коментарі Х. Мілея на адресу блоку, який він назвав “брутальним провалом, в якому жодна домовленість не працює”⁴⁸. Тим не менше, саме на першому відвіданому ним саміті організації у грудні 2024 р. (нагадаємо, що упродовж року їх відбулося два) було оголошено про схвалення торгової угоди між Меркосур та Європейським Союзом. Довкола неї тривали нарожені переговори протягом останніх 25 років. Також Аргентина почала відстоювати можливість для членів інтеграційної спільноти укласти угоди про вільну торгівлю із третіми країнами без порушення регіональної угоди. У цьому питанні вона солідаризувалася із Уругваєм, який вже тривалий час намагався досягти ухвалення цього рішення з огляду на намір укласти відповідну угоду із КНР⁴⁹.

Позиціонування Аргентини на глобальній арені характеризується визнанням кризових тенденцій у системі міжнародних відносин. Під час свого виступу на 79-й сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2024 року, Х. Мілей різко розкритикував цю організацію, звинувативши її в просуванні “соціалістичного порядку денного”. Натомість він запропонував замінити Порядок денний до 2030 року «порядком денним свободи», зосередженим на захисті життя, свободи та власності людей. Також він звинуватив ООН в нездатності захистити територіальний суверенітет її членів та розкритикував включення країн-диктатур до Ради з прав людини. В результаті Аргентина відмовилась підтримати «Пакт про майбутнє», за який загалом проголосували 134 країни⁵⁰.

Під час участі в Х. Мілея в Саміті G-20 в Бразилії у листопаді 2024 року бразильські дипломати побоювались, що він може заблокувати прийняття підсумкової спільної заяви лідерів. Зрештою, Аргентина приєдналася до бразильської ініціативи Альянсу проти голоду та бідності, підтримавши фінальне комюніке саміту, однак Х. Мілей розкритикував окремі аспекти адженди 2030, зокрема “обмеження свободи слова, втручання глобальних інституцій у суверенітет і нерівність перед законом”, наголосивши, що “боротьба із бідністю можлива лише через усунення державного втручання і дерегуляцію економіки”. Рішення не блокувати спільну декларацію у підсумку, ймовірно, було пов'язано із бажанням уникнути ізоляції на саміті та

46 Milei confirma que viajará a China en enero de 2025. Deutsche Welle. 30.09.2024. <https://www.dw.com/es/milei-confirma-que-viajar%C3%A1-a-china-en-enero-de-2025/a-70359036>

47 'Não tenho de ser amigo de Lula. Tenho que fazer Argentina e Brasil comercializarem', diz Milei. Por The Economist. Estadão. 29.11.2024. <https://www.estadao.com.br/internacional/nao-tenho-de-ser-amigo-de-lula-tenho-que-fazer-argentina-e-brasil-comercializarem-diz-milei/>

48 Ante empresarios, Milei volvió a criticar la obra pública y al Mercosur. Diario Jornada. https://www.diariojornada.com.ar/358151/economia/ante_empresarios_milei_volvio_a_criticar_la_obra_publica_y_al_mercosur

49 En la primera cumbre de Javier Milei, el Mercosur aprobó el acuerdo comercial con la Unión Europea. MDZ. <https://www.mdzol.com/politica/2024/12/6/en-la-primera-cumbre-de-javier-milei-el-mercotur-aprobo-el-acuerdo-comercial-con-la-union-europea-1172507.html>

50 Chaves F. El rechazo de Milei al Pacto del Futuro de la ONU, la cruzada libertaria global y el riesgo de quedar “del lado de los malos”. Infobae. <https://www.infobae.com/politica/2024/09/24/el-rechazo-de-milei-al-pacto-del-futuro-de-la-onu-la-cruzada-libertaria-global-y-el-riesgo-de-quedar-del-lado-de-los-malos/>

можливим впливом на нього під час зустрічей із президентом Франції Еммануелем Макроном та головою КНР Сі Цзіньпіном⁵¹.

Сам Х. Мілей за цей рік став одним із ключових світових правих лідерів а також своєрідною «іконою» ліберального руху. У 2024 році він отримав декілька міжнародних відзнак та титулів як визнання його заслуг у сприянні економічній та політичній свободі. Зокрема, йдеться про Міжнародний титул «Посол Світла» (США), Премію Інституту Хуана де Маріана (Іспанія), Премію Ліберального інституту Чехії (Чехія), Медаль Гаєка (Німеччина), Премію Мілтона Фрідмана (Італія), Премію Рональда Рейгана (США). Окрім цього, Х. Мілей не шкодував часу на участь та виступи у різних закордонних заходах афілійованих із правими силами. Наприклад, він взяв участь у найбільшій щорічній конференції правих сил у Латинській Америці - Конференції консервативної політичної дії СРАС у Бразилії. У своїй промові, яка стала заключною на заході, Х. Мілей рішуче заявив, що «Соціалізм – це система, яка збіднює, ми збираємося вигнати їх звідти, де б вони не були»⁵². Варто зазначити, що заради участі у цій конференції, президент пропустив саміт лідерів Меркосур, яка у той час відбувалась у м. Асунсьйоні (Парагвай), знехтувавши своїми державними обов'язками. Його позиція значною мірою ґрунтується на відстоюванні культурного консерватизму та скептицизму щодо глобального управління⁵³.

Показово, що Х. Мілей пріоритетно розвиває особисті відносини із міжнародними лідерами, які належать до правого політичного спектру. Це, зокрема, обраний президент США Д. Трамп, експрезидент Бразилії (який є головним опонентом чинного президента Луїс да Сілви) Жаїр Болсонару, прем'єр-міністр Італії Джорджа Мелоні, президент Сальвадору Наїб Букелє, лідер іспанської ультраправої партії VOX Сантьяго Абаскаль тощо.

Країни, до яких здійснив офіційні візити Президент Аргентини Хав'єр Мілей

Президент Аргентини Хав'єр Мілей здійснив 18 поїздок до 12 країн

Created with Datawrapper

51 Milei at the G20: fiery speech, but actions tempered by fear of isolation. O Globo. <https://oglobo.globo.com/english/noticia/2024/11/19/milei-at-the-g20-fiery-speech-but-actions-tempered-by-fear-of-isolation.ghtml>

52 Milei clausura reunión de derechistas en Brasil. Deutsche Welle. <https://www.dw.com/es/milei-clausura-reuni%C3%B3n-de-derechistas-en-brasil/a-69590311>

53 Merke, Federico & Gisela Pereyra Doval. 2024. "Javier Milei and the Global Far-Right: Reshaping Argentina's Foreign Policy." CEBRI-Journal Year 3, No. 11 (Jul-Sep): 88-100.

Загалом за перший рік свого президенства, Х. Мілей майже два місяці провів у закордонних візитах, здійснивши всього 18 поїздок до 12 країн. Безперечним лідером серед напрямків є США, де він побував сім разів, тричі в Італії, двічі в Швейцарії, Іспанії, Бразилії, по одному разу їздив до Ізраїлю, Ватикану, Сальвадору, Німеччини, Чехії, Франції та Чилі⁵⁴.

Підсумовуючи, варто наголосити, що зовнішньополітична стратегія Х. Мілея базується на ідеологічних принципах і прагненні зміцнити зв'язки зі США та іншими західними демократіями. На міжнародних форумах він відстоює ідеї лібералізму, зменшення ролі держави, захисту індивідуальних свобод, критикує "соціалістичну" глобальну політику ООН і виступає за створення міжнародного альянсу правих сил. Водночас, адміністрація зберігає прагматизм у питаннях економічної співпраці, що дозволяє Аргентині балансувати між ідеологічними переконаннями та практичними потребами.

54 Milei alcanza 18 viajes internacionales en su primer año de gobierno. Vision Politic. <https://visionpolitica.com.ar/milei-alcanza-18-viajes-internacionales-en-su-primer-ano-de-gobierno>

4. Тенденції аргентинсько-українського співробітництва

З початком повномасштабного російського вторгнення в Україну упродовж 2022 – 2023 рр. аргентинсько-українські відносини характеризувалися балансом між формальним засудженням російської агресії та збереженням нейтральної позиції у намаганні України та її союзників запровадити дієві економічні санкції проти країни-агресорки. Із 2022 року Аргентина послідовно голосує за усі резолюції ГА ООН щодо суверенітету та територіальної цілісності України, ситуації із правами людини та ТОТ, гуманітарних наслідків агресії, безпеку та захищеність українських ядерних об'єктів та відшкодування збитків Україні за розв'язану Росією війну. Уряд президента Альберто Фернандеса надав гуманітарну допомогу Україні, спрямовуючи продовольство й медикаменти, а також запровадив міграційні пільги для українських біженців. Однак Аргентина утрималася від запровадження санкцій проти Росії та виключення її із G-20, виправдовуючи це економічними інтересами й принципами мультилатералізму. Цей період став часом гуманітарної підтримки з одночасною спробою зберегти нейтральність у зовнішній політиці.

Обрання Х. Мілея президентом Аргентини у 2023 році відкрило нову сторінку у двосторонніх відносинах між Аргентиною та Україною. Його рішуча позиція щодо російської агресії, яку він відстоює на регіональних та глобальних форумах, підтримка принципів суверенітету та активна дипломатія піднесли ці відносини на новий рівень. Крім політичних заяв, аргентинська сторона демонструє готовність до реальних дій у сфері безпеки, гуманітарної підтримки та економічної співпраці.

Важливо зазначити, що ще до обрання президентом Х. Мілей неодноразово висловлював солідарність з Україною. Зокрема у березні 2022 року, будучи депутатом, він приніс на відкриття парламентської сесії український прапор, що стало символічною критикою пасивності тодішнього уряду щодо російського вторгнення. Він також виступав із закликом до міжнародної спільноти відкрито вступити у боротьбу із тоталітаризмом⁵⁵. Ця позиція стала отримала продовження і в його політичному курсі після обрання на посаду.

Важливим сигналом для двосторонніх відносин стало обговорення української Формули миру під час телефонної розмови між Х. Мілеєм та В. Зеленським одразу після його перемоги. Під час інавгурації Х. Мілея в грудні 2023 року В. Зеленський здійснив не просто історичний візит до Аргентини, він став першим візитом українського лідера до Латинської Америки із 2013 року. Ця подія підкреслила очікування української влади щодо посилення значення Аргентини як партнера України в регіоні із обранням нового президента. Візит дозволив закласти основу тісних персональних зв'язків обох президентів, що неодноразово відображалось протягом року.

На економічному рівні Аргентина та Україна активізували контакти, домовившись про відновлення засідань Спільної міжурядової комісії із торговельно-економічного співробітництва, що не проводилися 18 років. Також були досягнуті домовленості про двосторонній бізнес-форум, спрямований на залучення інвестицій та розвиток

55 Milei, J. ¡Vamos a gritar libertad con más fuerza que nunca! #Libertad #VivaLaLibertadCarajo [Tweet]. 24.02.2022. <https://x.com/JMilei/status/1496864187636535304>

енергетичної співпраці. П'ять аргентинських компаній висловили готовність взяти участь в Ukraine Recovery Conference у Берліні⁵⁶.

Аргентина також продемонструвала чутливість до гуманітарних викликів війни. У межах кампанії «Викрадені голоси» країна долучилася до Міжнародної коаліції з повернення викрадених українських дітей, що має особливе значення з огляду на історичний досвід військової диктатури Аргентини, коли понад 500 дітей були викрадені під час репресій 1976-1983 років.

Важливою віхою стало приєднання Аргентини до контактної групи «Рамштайн», яка координує військову допомогу Україні. Це сигналізує про готовність країни відігравати активнішу роль у глобальних безпекових питаннях. Хоча офіційної передачі озброєння не було, обговорювалися можливості постачання двох вертольотів Mi-171E⁵⁷ та штурмовиків Super Etendard⁵⁸. Президент В. Зеленський говорив про можливість співпраці із Аргентиною у сфері оборонно-промислового комплексу, спільного виробництва деталей зброї, безпілотників, морських дронів, систем електронного захисту та пороху⁵⁹.

Міністр оборони Аргентини Луїс Петрі зустрічався із українським візаві для обговорення співпраці, а також засуджував російську агресію на міжнародних платформах, зокрема, на XVI Конференції міністрів оборони країн Америки він підкреслив неприпустимість порушення суверенітету України, що є важливим сигналом підтримки⁶⁰.

Президент Аргентини використав міжнародні форуми для висловлення підтримки України. На 79-й сесії Генеральної Асамблеї ООН він розкритикував бездіяльність організації щодо вирішення глобальних конфліктів і наголосив на важливості миру в Україні⁶¹. У своєму виступі під час Саміту миру в Швейцарії Х. Мілей заявив про підтримку принципів свободи та суверенітету⁶². За підсумками саміту Аргентина долучилася до спільного комюніке щодо Формули миру та висловила готовність долучитись до реалізації таких пунктів Формули миру, як радіологічна та ядерна

56 Україна та Аргентина вперше за 18 років проведуть засідання Спільної міжурядової Комісії з торговельно-економічного співробітництва. Міністерство економіки України. 14.05.2024. <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=e77e9535-1a80-4f62-8131-b21117a8817b&title=UkrainaTaArgentina&showMenuTree=true>

57 La Fuerza Aérea Argentina donará a Ucrania los dos Mi-171E. Pucará. 11.12.2023. <https://www.pucara.org/post/la-fuerza-a%C3%A9rea-argentina-donar%C3%A1-a-ucrania-los-dos-mi-171e>

58 Argentina Is Going to Restore Promised to Ukraine Super Etendard Aircraft. Defense Express. 11.08.2024. https://en.defence-ua.com/news/argentina_is_going_to_restore_promised_to_ukraine_super_etendard_aircraft-11482.html

59 Zelensky dijo que quiere que la Argentina y Ucrania trabajen para desarrollar una industria conjunta de armas y pólvora. La nación. 30.05.2024. <https://www.lanacion.com.ar/politica/zelensky-dijo-que-la-argentina-y-ucrania-trabajan-para-desarrollar-una-industria-conjunta-de-armas-y-nid30052024/>

60 Conferencia de Ministros de Defensa de las Américas. Argentina.gob.ar. 17.10.2024. <https://www.argentina.gob.ar/noticias/conferencia-de-ministros-de-defensa-de-las-americas>

61 Palabras del Presidente de la Nación Javier Milei, en el debate general, del 79 Período de Sesiones, de la Asamblea General de Naciones Unidas, Nueva York, Estados Unidos. Casa Rosada. 24.09.2024. <https://www.casarosada.gob.ar/informacion/discursos/50676-palabras-del-presidente-de-la-nacion-javier-milei-en-el-debate-general-del-79-periodo-de-sesiones-de-la-asamblea-general-de-naciones-unidas-nueva-york-estados-unidos>

62 Palabras del Presidente de la Nación, Javier Milei, en la Cumbre Global por la Paz de Ucrania. 15.06.2024. <https://www.casarosada.gob.ar/informacion/discursos/50542-palabras-del-presidente-de-la-nacion-javier-milei-en-la-cumbre-global-por-la-paz-de-ucrania>

безпеку та відновлення територіальної цілісності України. Також президент Аргентини засудив російську агресію в Україні під час Саміту G-20 у Бразилії⁶³.

Важливими кроками, які продемонстрували підтримку України стало приєднання аргентинською стороною до таких ініціатив як Кримська платформа та Міжнародна коаліція із повернення українських дітей. Від самого початку встановлення діалогу між президентами, сторони працюють над реалізацією проекту проведення Саміту «Україна-Латинська Америка» на рівні очільників держав регіону та України. Попри труднощі, які викликають на шляху досягнення цієї мети, зокрема через ідеологічну поляризацію регіону та російський вплив, даний захід попередньо запланований на 2025 р. в Буенос-Айресі. І хоча, анонсований на червень 2024 року офіційний візит президента Аргентини в Україну так і не відбувся⁶⁴, все ж він очікується наступного року, що було погоджено під час зустрічей президентів⁶⁵.

На відміну від більшості держав регіону, Аргентина за президенства Х. Мілея офіційно засуджує російські злочини в Україні. Зокрема, у своєму комюніке від 8 липня 2024 МЗС країни року засудило російський удар по дитячій лікарні Охматдит у Києві⁶⁶. Також різкому засудженню було піддано варварську повітряну атаку по Києву 20 грудня, під час якої постраждало аргентинське посольство в Україні. У відповідному тексті, зокрема, йдеться: «Цей напад є серйозним порушенням міжнародного права, яке гарантує недоторканність дипломатичних місій. Ми рішуче засуджуємо будь-які дії, які ставлять під загрозу безпеку дипломатичного персоналу та цивільного населення, і ми закликаємо до негайного припинення бойових дій і дотримання міжнародних стандартів»⁶⁷. Також важливим актом підтримки України та помітним кроком у відновленні справедливості та покарання за російські військові злочини стало подання від громадянина України кримінального позову до Федерального суду Аргентини. Ця ініціатива українських та міжнародних журналістів та юристів з документування воєнних злочинів має шанси стати інструментом тиску на країну-агресорку.

63 G20 waters down support for Ukraine amid pressure for peace talks with Russia, Financial Times. <https://www.ft.com/content/6e8eb529-b80a-4851-b3b0-6b32ed5063e7>

64 Lejtman R. Milei ratificará su agenda geopolítica con una visita a Zelensky en plena ofensiva de Rusia sobre Ucrania. Infobae. 05.03.2024. https://www.infobae.com/politica/2024/03/05/milei-ratificara-su-agenda-geopolitica-con-una-visita-a-zelensky-en-plena-ofensiva-de-rusia-sobre-ucrania/?fbclid=IwAR0kVdhz1JPRKhOt446bRidk-YrchX1IOWUJ_PLSWe4qmvpcw83o2jwql

65 Relaciones Ucrania Argentina Retos y oportunidades de alianza global. CARI Consejo en YouTube. 18.12.2024. <https://www.youtube.com/watch?v=14sOFVvzLas&t=4690s>

66 Argentina condena firmemente y lamenta los ataques rusos contra el mayor puerto de exportación de granos de Ucrania. Ministerio de Relaciones Exteriores, Comercio Internacional y Culto de la República Argentina. 08.07.2024. <https://www.cancilleria.gob.ar/es/actualidad/noticias/argentina-condena-firmemente-y-lamenta-los-ataques-rusos-contra-el-mayor>

67 Ataque ruso en Kiev: Condena enérgica de la Argentina. Ministerio de Relaciones Exteriores, Comercio Internacional y Culto de la República Argentina. 20.12.2024. <https://www.cancilleria.gob.ar/es/actualidad/noticias/ataque-ruso-en-kiev-condena-energica-de-la-argentina>

Висновки

Протягом першого року президентства лібертаріанця Хав'єра Мілея внутрішньополітичні тренди Аргентини були зумовлені амбітними реформами, спрямованими на подолання економічної та соціальної кризи. Використання надзвичайних указів (DNU) дозволило президентові впроваджувати масштабні зміни в державному управлінні, економіці та безпеці, попри відсутність парламентської більшості. Х. Мілей не пропонував легких популістських рішень, а закликав населення набратися терпіння, щоб подолати складні часи, і пообіцяв «світло в кінці тунелю», щойно буде вирішено головну проблему інфляції. Попри «виклики», пов'язані з складними реформами та бідністю населення, рівень схвалення управління Х. Мілея залишається високим — 56%. На 2025 рік пріоритетами президента є розбудова партійної мережі, закріплення політичної підтримки через вибори та підвищення довіри до уряду у продовженні курсу реформ, зокрема у сфері безпеки.

Протягом першого року президентства Хав'єра Мілея аргентинська економіка зазнала значних змін, спрямованих на подолання глибокої кризи. Завдяки радикальним реформам, спрямованим на боротьбу з інфляцією, дерегуляцію, скорочення державних видатків і лібералізацію економіки, вдалося знизити рівень інфляції до 33% на рік, вивести економіку з рецесії та досягти профіциту бюджету. Водночас, ініціативи із залучення інвесторів, зокрема розвиток родовища Вака Муерта і запровадження режиму стимулювання великих інвестицій, сприяли покращенню інвестиційного іміджу країни. Однак економічні «виклики», такі як високий рівень бідності, безробіття та значні соціальні наслідки шоків реформ, залишаються серйозними. На 2025 рік прогнозується зростання ВВП на 5%, що може стати основою для подальшого зміцнення аргентинської економіки та досягнення довгострокової стабільності.

Зовнішньополітична стратегія Хав'єра Мілея, яка базується на ідеологічних принципах лібералізму та консерватизму, ознаменувала радикальну зміну курсу Аргентини. Орієнтація на тісне співробітництво із США та іншими західними демократіями, відмова від участі у БРИКС і дистанціювання від лівих та лівоцентристських урядів регіону визначають ключові зовнішньополітичні тенденції. Підхід Х. Мілея включає посилення військової співпраці із США, визнання важливості економічних відносин із ЄС та КНР, а також прагнення до участі у глобальних безпекових структурах, таких як НАТО. Активна участь президента Х. Мілея у міжнародних форумах відображає його намір позиціонувати Аргентину як провідного гравця, у першу чергу, «правих» сил, що просуває ідеї економічної свободи та мінімізації державного втручання. Ідеологічна поляризація та емоційність Х. Мілея спричинила ряд дипломатичних скандалів з лівими лідерами, проте дипломатична команда президента демонструє прагматизм, зберігаючи важливі економічні зв'язки та адаптуючи політику відповідно до реальних викликів і можливостей. На 2025 рік ключовим напрямом зовнішньої політики стане співпраця з США з огляду на тісні особисті стосунки з президентом Дональда Трампа з Хав'єром Мілеем.

Тенденції аргентинсько-українських відносин за президентства Хав'єра Мілея демонструють суттєве посилення співпраці на різних рівнях. Президентство Х. Мілея вже стало каталізатором поглиблення двосторонніх відносин, відкривши нові горизонти для глобального партнерства. Аргентина демонструє рішучу позицію щодо російської агресії, беручи активну участь в українських ініціативах і підсилюючи економічну співпрацю через відновлення міжурядових комісій та бізнес-форуми. Значущими кроками стали обговорення української Формули миру, засудження воєнних злочинів Росії на міжнародних майданчиках. Активна дипломатія та спільні ініціативи, зокрема підготовка Саміту «Україна-Латинська Америка», підкреслюють стратегічну важливість цих відносин, які мають великий потенціал для зміцнення позицій України як у Латинській Америці, так і на міжнародній арені загалом.

Рекомендації

1. Розуміти, що перший рік адміністрації Х. Мілея в Аргентині, його інструменти управління та ухвалення рішень демонструють типові ознаки латиноамериканського каудил'їзму, отож, важливим є не тільки встановлення особистих дружніх контактів між лідерами наших держав, але й пошук підтримки у представників інших політичних сил та груп (використовуючи, приміром, інструменти парламентської дипломатії), та у громадянського суспільства в цілому.
2. Критично оцінити виробничі потужності України та наші експортні можливості, вивчивши попередньо споживчий ринок Аргентини із тим, аби надати державну підтримку перспективним українським проектам чи просуванню товарів й послуг на місцеві ринки.
3. Важливо також донести, що Україна має гарні перспективи для аргентинських інвестицій як у повоєнну відбудову, так і з огляду на її географічну близькість до ЄС (членство в якому є для нас стратегічною метою), а це створює гарні умови для аргентинського бізнесу, особливо на тлі угоди між ЄС та МЕРКОСУР, досягнутої у грудні 2024 року.
4. Розробити програму спільних стипендій та грантів для українських та аргентинських студентів, науковців і митців, що сприятиме зміцненню академічного, наукового та культурного обміну між країнами.
5. Сприяти формам культурної дипломатії шляхом організації виставок сучасного мистецтва, гастрономічних фестивалів, кінопоказів та гастролей національних театрів, орієнтованих на широку аудиторію.
6. Налагодження співпраці із аналітичними та університетськими центрами з метою проведення спільних заходів, зокрема, круглих столів, присвячених, як спільному історичному минулому та ролі української діаспори у становленні аргентинської державності, так і перспективам двосторонніх відносин у різних сферах.
7. Виявляти в аргентинському медійному просторі та соціальних мережах спроби російської пропаганди завдати іміджевих втрат Україні та протидіяти їм, залучаючи громадські організації, інфлуенсерів тощо.

INTERNATIONAL
RENAISSANCE
FOUNDATION

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

ПЕРШИЙ РІК ПРЕЗИДЕНТСТВА ХАВ'ЄРА МІЛЕЯ В АРГЕНТИНІ: АНАЛІЗ ВНУТРІШНІХ ТА ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ТРЕНДІВ

Аналітична записка програми Латинська Америка та Карибський басейн Ради зовнішньої політики “Українська призма” в рамках проекту за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

Автори:

Наталія Шевченко,

Іван Фечко,

Анастасія Косенко-Сологуб

info@prismua.org

<http://prismua.org/en/>

[/PrismUA](#)